

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 39/02-28

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 18. septembra 2002 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcov Jána Klučku a Alexandra Bröstla prerokoval podanie A. T. a Š. T., obaja bytom B., zastúpených advokátom JUDr. M. B., B., vo veci porušenia ich základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 78/00, a takto

r o z h o d o l :

Základné právo A. T. a Š. T. na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 78/00 p o r u š e n é n e b o l o .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 1. augusta 2001 doručené spoločné podanie Š. T. (ďalej v časti, ktorá sa ho týka, len „navrhovateľ“) a A. T. (ďalej v spoločnej veci so Š. T. len „navrhovatelia“), obaja bytom B., zastúpených advokátom JUDr. M. B., B., označené ako „Podnet na začatie konania pre porušenie základných práv zaručených v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky“.

Navrhovatelia uviedli, že sú „vlastníkmi pozemkov, ktoré zdedili po J. T., ktorý zomrel 7. 10. 1999. Menovaný podal dňa 29. 12. 1992 návrh na bývalý Pozemkový úrad v Bratislave o vrátenie nehnuteľností – parcely č. 4990 a 4943 v k. ú. Z. B. V súčasnosti vec realizuje Okresný úrad Bratislava IV (ďalej len „okresný úrad“) a to v reštitučnom konaní o určenie vlastníckeho práva k uvedeným nehnuteľnostiam.

Okresný úrad rozhodol u A. T. dňa 5. 6. 1998 pod sp. zn. 86/97-10/J01/98 (1414/92) tak, že menovaná ako pôvodná vlastníčka splňa podmienky na vydanie nehnuteľností, avšak sa jej nepriznáva vlastnícke právo k nehnuteľnosti – parcele č. 4990, o výmere 1764 m², zapísanej v PK vl. Č 2846, k. ú. Z. B., pretože pozemok je zastavený (pozn. správne zastavaný).

Krajský súd v Bratislave, v konaní o preskúmaní zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu vo veci sp. zn. 27 S 144/98, dňa 31. 3. 1999 vyššie citované napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

Okresný úrad vo veci Š. T. rozhodol tak, že menovaný splňa podmienky na vydanie nehnuteľnosti, ale sa mu nepriznáva vlastnícke právo k parcele č. 4943 o výmere 7850 m² v k. ú. Záhorská Bystrica.

Krajský súd v Bratislave v konaní o preskúmaní zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu rozhodol rovnako (vec vrátil okresnému úradu na nové konanie), pričom veci sp. zn. 27 S 202/98 a 27 S 143/98 spojil pod sp. zn. 27 S 202/98.

Následne okresný úrad dňa 12. 12. 2000 rozhodol iba vo veci Š. T. (pozn. správne A. T.) tak, že sa jej nepriznáva vlastnícke právo k nehnuteľnosti v k. ú. Z. B., p. č. 4990.

Okresný úrad vo veci Š. T. do dnešného dňa vôbec vo veci nerozhodol, pričom posledné ústne konanie sa uskutočnilo 7. 2. 2000.

Návrhom z 3. 7. 2000 sa navrhovatelia domáhali na Okresnom súde Bratislava IV rozhodnutia o neplatnosti kúpnej zmluvy a to voči žalovaným B. a s. v konkurze B. a V. S.

a. s. B., ktorí disponovali, resp. v súčasnosti disponujú s predmetnými nehnuteľnosťami, ktoré si navrhovatelia uplatňujú. Vec je vedená pod sp. zn. 6 C 78/00. Súd v tejto veci urobil iba jeden úkon a to dňa 26. 2. 2001 vyzval žalobcu na zaplatenie súdneho poplatku, čo tento okamžite urobil. Iný úkon v tomto konaní súd neurobil“.

Keďže zo spoločného podania navrhovateľov sa nedalo jednoznačne posúdiť, či a ako využili sťažnosti na prietahy v konaní Okresného súdu Bratislava IV (ďalej len „okresný súd“), ústavný súd vyzval listom zo 7. decembra 2001 právneho zástupcu navrhovateľov na doplnenie návrhu. Právny zástupca navrhovateľov listom doručeným ústavnému súdu 6. februára 2002 zaslal „urgencie poslané Okresnému súdu Bratislava IV a Okresnému úradu Bratislava IV“ (sťažnosť a žiadosť o odstránenie prietahov z 28. februára 2000 a zo 16. júla 2001 adresované Okresnému úradu Bratislava IV, žiadosť o odstránenie prietahov z 23. júla 2001 adresovaná okresnému súdu).

Ústavný súd podanie navrhovateľov predbežne prerokoval na svojom neverejnom zasadnutí 11. apríla 2002 a po zistení, že spĺňa náležitosti návrhu na začatie konania podľa § 20 ods. 1 a nasl. zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a že nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, rozhodol o jeho prijatí na ďalšie konanie v časti týkajúcej sa namietaného porušenia základného práva navrhovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom okresného súdu v konaní sp. zn. 6 C 78/00.

Po prijatí podania na ďalšie konanie ústavný súd výzvou z 25. apríla 2002 (a opakovanou výzvou z 10. júna 2002) požiadal predsedníčku okresného súdu o vyjadrenie k vhodnosti ústneho pojednávania vo veci. Rovnakú výzvu na vyjadrenie zaslal 25. apríla 2002 aj navrhovateľom.

Navrhovatelia v odpovedi na výzvu doručenej ústavnému súdu 6. mája 2002 oznámili, že „súhlasia s upustením od ústneho pojednávania“.

Vyjadrenie predsedníčky okresného súdu z 21. júna 2002 bolo ústavnému súdu doručené 28. júna 2002 a z jeho obsahu vyplynulo:

„Navrhovatelia v 1. 2. rade na Okresný súd Bratislava IV dňa 4. 7. 2000 podali návrh voči odporcovi v 1. rade B., a. s. v konkurze, B., v 2. rade V. S., a. s., B., o neplatnosť kúpnej zmluvy, vedený pod sp. zn. 6 C 78/00.

Sudca prvým úkonom zo dňa 12. 2. 2001 vyzval navrhovateľov na zaplatenie súdneho poplatku za návrh v sume 500,- Sk. Výzvu súdu zast. navrhovateľov prevzal dňa 2. 3. 2001, súdny poplatok v kolkoch zaplatil dňa 14. 3. 2001. Následne bol návrh doručený na vyjadrenie odporcovi v 1. rade dňa 26. 3. 2001 a odporcovi v 2. rade dňa 27. 3. 2001. Odporca v 2. rade vyjadrenie k návrhu doručil súdu dňa 4. 4. 2001, ktoré súd zaslal zást. navrhovateľov a odporcovi v 1. rade.

Úkonom zo dňa 6. 9. 2001 bol vo veci určený termín pojednávania na deň 9. 10. 2001, ktoré bolo odročené pre neúčast' odporcov v 1. 2. rade (odporca v 1. rade svoju neúčast' neospravedlnil, doručenie mal riadne vykázané, zast. odporcu v 2. rade písomne žiadal ospravedlniť svoju neúčast' a odročenie pojednávania).

Ďalší termín pojednávania bol určený na deň 15. 11. 2001, ktorého sa bez ospravedlnenia neúčastnil odporca v 1. rade. Preto bolo pojednávanie odročené na deň 18. 12. 2001, ktoré bolo pre neúčast' navrhovateľov a ich práv. zástupcu odročené na deň 7. 2. 2002, ktorého pojednávania sa zúčastnili právni zástupcovia navrhovateľov, odporcov 1. 2. rade. Z dôvodu uloženej povinnosti predložiť rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 31. 1. 2002 č. k. 24 S 12/01-57 odporcovi v 2. rade bolo pojednávanie odročené na neurčito. Pojednávanie bolo odročené na neurčito z dôvodu, že v čase pojednávania ešte nebolo rozhodnutie krajského súdu vypracované (vyhlásené dňa 31. 1. 2002). Podľa vyjadrenia zákonného sudcu rozhodnutie krajského súdu môže mať prípadne za následok prerušenie konania [§ 109 ods. 1 písm. b) O. s. p.] do skončenia konania na Okresnom úrade Bratislava IV. Odporca v 2. rade svoju povinnosť uloženú uznesením súdu na pojednávaní dňa 7. 2. 2002 si splnil dňa 3. 5. 2002, kedy označený rozsudok Krajského súdu v Bratislave predložil súdu. Následne vo veci zo strany sudcu nebol urobený úkon.

Z uvedeného rozboru právnej veci je možné konštatovať nečinnosť sudcu v štádiu prípravy pojednávania, keď od podania návrhu na súd (4. 7. 2000) bol vo veci prvý úkon

dňa 2. 3. 2001. Túto nečinnosť nemožno kvalifikovať ako subjektívny prietah z dôvodu vysokého nápadu vecí, nedostatočným personálnym obsadením sudcov na tunajšom súde, ako aj z dôvodov, že sudca vybavuje veci podľa poradia, ako napadli na súd, resp. do oddelenia.

Údaje uvádzané vyššie je možné potvrdiť nahliadnutím do spisu sp. zn. 6 C 78/00, ktorý tvorí prílohu.

S poukazom na vyššie uvedené dovoľujeme si ústavnému súdu navrhnúť, aby podnet navrhovateľov, ako nedôvodný zamietol.

Zároveň Vám oznamujeme, že netrváme na ústnom pojednávaní v predmetnej veci. “

II.

Navrhovatelia sa svojím podaním domáhajú vyslovenia porušenia svojho základného práva upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého „Každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov...“.

Ústavný súd v prípadoch podaní namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy zohľadňuje svoju stabilnú judikatúru, v súlade s ktorou „Odstránenie stavu právnej neistoty je podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov“ (II. ÚS 61/98), pričom „tento účel možno zásadne dosiahnuť právoplatným súdnym rozhodnutím. Nepostačuje, že štátny orgán vo veci koná“ (II. ÚS 26/95). K vytvoreniu stavu právnej istoty preto dochádza až „právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu“ (I. ÚS 10/98). Podľa názoru ústavného súdu možno preto za konanie (postup) súdu odstraňujúce právnu neistotu účastníka konania považovať také, ktoré smeruje k právoplatnému rozhodnutiu vo veci.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu práva upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (II. ÚS 74/97, I. ÚS 70/98, II. ÚS 813/00) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3).

S použitím uvedených kritérií ústavný súd preskúmal doterajšie konanie pred okresným súdom vo veci sp. zn. 6 C 78/00 a dospel k týmto záverom:

1. Pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitost' veci, konanie vedené pred okresným súdom vo veci sp. zn. 6 C 78/00 je konaním o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy a nie je zložitá. Takéto konania tvoria bežnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov a pri plynulom postupe sudcov nie sú významnejším faktorom ovplyvňujúcim celkovú dĺžku súdneho konania. Z tohto dôvodu ústavný súd nehodnotil vec vedenú na okresnom súde ako takú, ktorá by svojou právnou alebo faktickou zložitost'ou významne ovplyvňovala dĺžku súdneho konania.

2. Pri hodnotení správania účastníkov konania vo veci sp. zn. 6 C 78/00 ústavný súd konštatoval, že právny zástupca nesplnil podmienky späté s riadnym uplatňovaním práva navrhovateľov na súdnu ochranu pri podávaní návrhu na okresný súd, čím prispel k dĺžke súdneho konania v období od 4. júla 2000 do 12. februára 2001, keď okresný súd nekonal. K celkovej dĺžke konania prispel právny zástupca navrhovateľov aj v období po 12. februári 2001, keď okresný súd konal, a to neospravedlnenou neúčast'ou na pojednávaní nariadenom na 18. december 2001.

3. Použitím tretieho kritéria ústavný súd zisťoval, či nedošlo k namietaným zbytočným priet'ahom v konaní vo veci sp. zn. 6 C 78/00 postupom samotného okresného súdu. Ústavný súd síce zistil, že okresný súd neurobil vo veci žiadny procesný úkon od 4. júla 2000 do 12. februára 2001, avšak zobral do úvahy, že navrhovatelia, resp. právny zástupca navrhovateľov aj vlastným zavinením nezískali prístup k riadnej súdnej ochrane (nezaplatenie súdneho poplatku pri podaní návrhu a jeho zaplatenie až po výzve okresného súdu v marci 2001). V období od 12. februára 2001 až do júna 2002 okresný súd konal a nariadil spolu štyri pojednávania (9. októbra 2001, 15. novembra 2001, 18. decembra 2001 a 7. februára 2002), ktoré smerovali k zabezpečeniu rozhodujúcich dôkazov (rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 24 S 12/01-57 z 31. januára 2002) potrebných na vyhodnotenie faktického a právneho stavu veci (získané 3. mája 2002).

Ústavný súd postup okresného súdu počas obdobia, v ktorom nekonal (t. j. do 12. februára 2001), ako aj počas obdobia, v ktorom konal (od 12. februára 2001 až do 3. mája 2002), celkove vyhodnotil ako postup, ktorý v určitých etapách vykazoval nečinnosť okresného súdu, ktorá spôsobila určité prieťahy v konaní. Nešlo však o také prieťahy, ktoré by svojou kvalitou smerovali k označeniu „zbytočné“, a celkový postup súdu v zásade smeroval k odstráneniu právnej neistoty navrhovateľov.

Ústavný súd na základe uvedených skutočností rozhodol, že základné právo navrhovateľov na prerokovanie ich vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 78/00 nebolo porušené.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. septembra 2002